

Daf Hayomi Michnayot

Dans un an, vous aurez terminé l'ensemble des traités de la Michna

כ"ו אלול

משניות מבוארות מסכת ידים פרק ד

שהיא טמאה מדקדש, דגם קדם שנסדקה היו רגיליו להשתמש בה לשיכה, והיתה משמשת ישיבה עם מלאכתה, שרבי עקיבא אומר ערבת הרגלים כשמה, והנה חולק ואומר כשמה כן היא, שמתחתיו לחיצת רגליו ולא לשיכה, ובו ביום עמדו למנוח וגמרו שלא כדבריו, שהיא טמאה מדקדש כסתם מתניתין לעיל (כל'ס פרק כ

משנה א.) (ב) **בו ביום אמרו כל הזכרים שנובחו שלא לשמן, כגון ששחט עולה לשם שלמים, או שלמים לשם עולה, כשרים, וזרק דמן לשמן ונקטיר אימזיהו לשמן, דבדקדשתיהו קליים, אלא שלא עלו לבגדילי לשם חובה,** וצריך להביא קורן אחר לחובתו או לגדרו, דאמר קרא (דברים כ, כד) "מוצא שפתך ושמנו ושמנו כאשר נדרת להי' אלקוד נדבה", אם נדבה הרי אין נדר, ואם נדר הרי אין נדבה, אלא פרושו, אם כמו שנתדת עשית, ששחטו לשם הנדר ולשם הבגדילים, יתא נדר, ואם לאו, יתא נדבה, ולא יצא חובת נדרו. ודוקא קרבו יחיד, אבל קרבתו צבור ששחטו שלא לשמן עלו לצבור לשם חובה, שהשחיטה מושכתו למה שהו ראויו, ומה שאמרנו של יחיד לא עלו לשם חובה, דוקא בבוו שלא לשמן, אבל שחטן סתם עלו לשם חובה, חוץ מן הסתם, דכתיב ביה (שם טו א') "ועשית פסח", שיהיו כל עשיותיו לשם פסח, וכתיב (שמות יב, כז) "ואמרתם וזבח פסח הוא" חד לפסל אם לא נעשה לשם פסח, וחד לפסל אם לא נחטו לשם בגדילים, ומן החטאת, דכתיב (ויקרא ד, טז) "ושחט אותה מדם החטאת", שתהא שחיטה לשם חטאת, וכתיב (שם לו) "ולקח הבתן מדם החטאת", שתהא בקבלת הדם וזריקתו לשם חטאת. וכפר עליה" (שם לה) ולא על חברו, שתהא שחיטתו לשם בגדילים וכתיב (שם טו י') "מחטאתו אשר חטא", שתהא לשם אותו חטאת. הפסח שנשחט שלא לשמו, בזמנו,

פסול, דהני עבר פסח אחר חצות, אבל שלא בזמנו, הוי שלמים וכשר. והחטאת שנשחט בכל זמן פסול שלא לשמן, רבי אליעזר אומר אף האשם שנשחט שלא לשמו פסול, דכתיב (שם י, י) "כחטאת כאשם". ולכן הפסח בזמנו, והחטאת והאשם בכל זמן, הרי הן פסולין. אמר רבי שמעון בן עזאי מקבלינו מפי שנבעים ושנים זקן ביום שהושיבו את רבי אלעזר בן עזריה בישיבה שכל הזכרים הנאכלין שנובחו שלא לשמן, כשרים, אלא שלא עלו לבגדילים לשם חובה, חוץ מן הפסח מן החטאת. לא הוסיף בן עזאי אלא העולה דעולה בלא כליל ואינה נאכלת, ולא הוודו לו חכמים. בארץ ישראל בשנת השביעית אין בה תרומות ומעשרות.

משניות מבוארות מסכת ידים פרק ד

במזו, ואין לחרות מעשר שני מפני העניים. אמר רבי יהושע הריני כמשיב על דברי טרפון אחי לטעם לו, אבל לא לענינ דבריו. פרוש של מהטעם שלו, אלא מעשר מעשה חדש, שהזקנים שאחרי צורא תקנו להפריש מעשר במצרים, ובכל מעשה ישן, תקנו נביאים קדם התורה, והדיון שלפנינו, עמון ומואב מעשה חדש, ידון מעשה חדש ממעשה חדש, ואל ידון מעשה חדש ממעשה ישן, דאמחזי על יודעים לדון ממעשה ישן, דשקמי לא היה צורך לעניים באותה שעה, ועוד מצרים מעשה זקנים ובכל מעשה נביאים, והדיון שלפנינו מעשה זקנים. ידון מעשה זקנים ומעשה זקנים ואל ידון מעשה זקנים מעשה נביאים.

דעל פי נביאים עשו בוראות שעה ואין למדים ממנו. נמנו חכמים ומנצא רב וגמרו פסק הלכה בעמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית, וכשאמר רבי יוסי בן דורמסקית אצל רבי אליעזר בבל אמר לו מה חדוש היה לכם בלד המדרש היום, אמר לו נמנו וגמרו עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית. בכה רבי אליעזר ואמר (תהלים כו, ד) "סוד ה' ליראיו ובירתו להודיעם", צא וגמור להם אל תחושו להודיעם, פרוש לא יתא לכם חשש על המנין שנמניתם, שהרי הכסתמה להקל, מקבל אני מרבו ויחזן בן זכאי ששמע מרבו ורבו מרבו עד הלכה למשה מסיני שעמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית, ומה שאמר הלכה למשה מסיני, הרע"ב פרוש כמו הלכה למשה מסיני, והוא מוסקתא משמע ממש הלכה למשה מסיני, וכן פרוש הרמב"ם, ועין כסף משנה. (ד) **בו ביום בא יהודה גר עמוני ועמד לפניו בבית המדרש ביבנה,** אמר להם מה אני לבוא בקהל, האם מתר לי לשא ישראלית, אמר לו רבן גמליאל, אסור אתה לבוא בקהל. אמר לו רבי יהושע מתר אתה לבוא בקהל. דאמר בן רבן גמליאל תשוב ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי וגו'. אמר לו רבי יהושע וכי עמונים ומואבים במקומן הן, הלא כבר עזא אשור ובלבל את כל האמות, שנאמר (ישעיה י', ו) ואסיר גלות עמים וגתודותיהם שושתי ואוריד כביר ויושבים.

(ט) "ואסיר גבולת עמים וגתודותיהם שושתי ואוריד כביר ויושבים", שהיה מגלה בני עיר זו למקום אחר ומחשיב בני מקום אחר במקומם.

גרצעות תפלין עם התפלין מטמאות את הידים, דכשגזרו על הספרים וגזרו על הקפרים ולא גזרו על הרצועות, אבל תפלין עצמן לא גרע מבתי הקדש (תפא"ר ולהגרא"ר ל"מ כו, עין אליוהי רבה. (ד) גליון שבספר, ששלמלעולן וששלמטון, שצריך להשאיר שלש אצבעות למעלה, וטפח למטון, וכן שבתחלה ושבסוף, שצריך להניח כדי לגלל כל הספר, מטמאין את הידים, והנינו כשנון מקברין ולא כשחתקו. רבי יהודה אומר גליון שבסוף אינו מטמא עד שיעשה לו עמוד, דכל זמן שלא עשה לו עין בסופו אפשר שיתחד.

(ה) ספר שנוחק ונשתיר בו שמונים וחמש אותיות, כפרשת ויהי בנסע הארון מטמא את הידים, וכן מגלה, פרוש יריעה של קלף מספר תורה שכתוב בה שמונים וחמש אותיות כפרשת ויהי בנסע הארון, מטמא את הידים. כל כתיב הקדש מטמאין את הידים, שיר השירים וקהלת מטמאין את הידים, רבי יהודה אומר שיר השירים מטמא את הידים, שיר השירים מטמא את הידים, רבי יוסי אומר קהלת לכלי עלמא אינו מטמא את הידים, ושיר השירים מחלקת. רבי שמעון אומר קהלת מקלי בית שמאי ומחמרי בית הלל. דבית שמאי אומרים שאינו מטמא, ובית הלל אומרים שהוא מטמא. אמר רבי שמעון בן עזאי מקבל אני מפי שנבעים ושנים זקן ביום שהושיבו את רבי אלעזר בן עזריה בישיבה (בבבא במסכת ברכות דף כח.) ששיר השירים וקהלת מטמא את הידים. אמר רבי עקיבא חס ושלום לא נחלק אדם מ ישראל על שיר השירים שלא טמא את הידים שאין כל העולם כלו כדאי כיום שנותן בו שיר השירים לישאל. (נראה פרושו, שכל העולם כדי הוא להבראת בשביל חס שנותן בו שיר השירים. המלכות), שכל הכתובים קדש ושיר השירים קדש קדשים, ואם נחלקו חכמים לא נחלקו אלא על קהלת. אמר רבי יוחנן בן יהושע בן חמיו של רבי עקיבא כדברי בן עזאי כך נחלקו. פרוש שנחלקו בשביעה, וכן גמרו. ששיר השירים וקהלת מטמא את הידים.

פרק ד א **בו ביום שהושיבו את רבי אלעזר בן עזריה בישיבה,** נמנו עמדו למנוח. וגמרו הדין על פי הרוב, על ערבת הרגלים, ערבה העשויה לרחיצת רגלים, שהיא מחזקת משני לגין ועד תשעה קבין, שנסדקה קמון לשולים ואינה מחזקת מים לכדי רחיצת רגלי האחת.

כ"ו אלול

מפני שהכל הפקר. וכאצראות הסמוכות לארץ ישראל, אף על פי שאין טהג בהם שביעית, אבל חכמים גזרו שיהנוג בה כל השנים תרומות ומעשרות. ולכן השאיר בשנת השמיטה מה צריך להפריש. (ג) **בו ביום אמרו, עמון ומואב מה הן בשביעית,** והנינו בעמון ומואב שלא נכבשה בימי סיחון, ולא היתה בחלק ראובן וגד, אלא לא נכבשה מטעם, גזר רבי טרפון עליה מעשר שני. פרוש תרומה גדולה ומעשר ראשון ומעשר עני, וגזר רבי אלעזר בן עזריה מעשר שני, דהני תרומה גדולה ומעשר ראשון מעשר שני. אמר רבי שמעאל, אלעזר בן עזריה עליו להביא ראיה אמר לו רבי אלעזר בן עזריה, שצריך להפריש מעשר שני, שאתה מחמיר, לפי שמעשר שני קדש ומעשר על פי חילין, שכל המחמיר עליו להביא ראיה ללמד. אמר לו רבי אלעזר בן עזריה, ישמעאל אחי אני לא שנית מסדר השנים של עולם, שאחר שנה שיטת שהוא מעשר עני כא מעשר שני, אבל טרפון אחי שנה ועליו להביא ראיה ללמד. השריב רבי טרפון להביא ראיה, חוץ לארץ, וגם עמון ומואב חוץ לארץ, מה מצרים מעשרין מעשר עני בשביעית, אף עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית. חשיב רבי אלעזר בן עזריה, בכל חוץ לארץ וגם עמון ומואב חוץ לארץ, מה בבל מעשר שני בשביעית, אף עמון ומואב מעשר שני בשביעית. אמר רבי טרפון, מצרים שהיא קרובה עשאה שיה מעשרין מעשר שני כדי שיהיו עניי ישראל נסמכים עליה בשביעית, אף עמון ומואב שהם קרובים נעשים מעשר עני כדי שיהיו עניי ישראל נסמכים עליהן בשביעית. אמר לו רבי אלעזר בן עזריה הרי אתה נמנה ממנו, הרי סבור אתה שמהנה את ישראל בממון, ואין אתה אלא ממסרין כפשוטו שביבואו ללול במעשר שני בארץ ישראל, ועל די זה קובע אתה פרוש גזול אתה את השמים המוריד לטוב ועקר, שנאמר (מלאכי ג, ח) "ויקבע אלהים", וכי אדם גזול את אלהים, "כי אתם קבעים אתי ואמרתם בפה בקענו מעשרו והתירומו", שאתה לא מפרשים. וכתיב (שם) "ובחמני אני בזאת וברא אם לא אפתח לכם את ארבות השמים והירקתי לכם ברכה עד בלי די". ועל כך דרש אבמנשר שני קאי. דומיא דתרומה שהיא קדש ולא מעשר עני שהוא חל